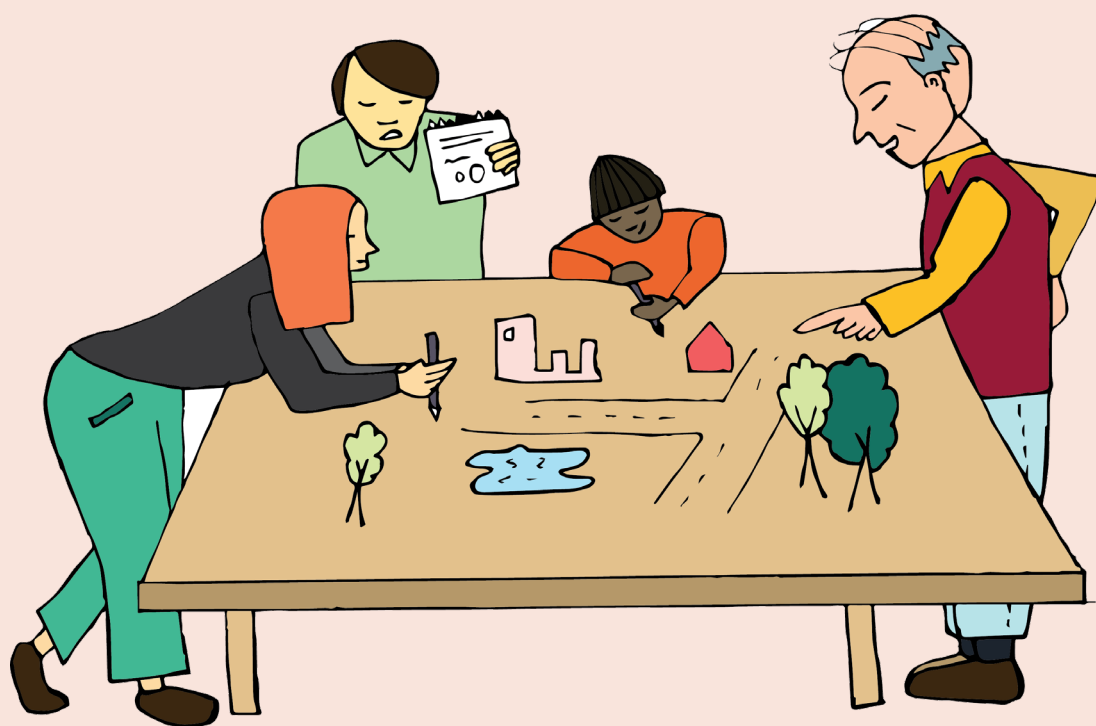


NY UNGDOMSSKOLE SKI VEST

DOKUMENTASJON PÅ GJENNOMFØRT MEDVIRKNING

BYANTROPOLOGENE AS
SEPTEMBER 2022





**Rapporten er utarbeidet av
Byantropologene AS ved Katja Bratseth og Beatrice Rossebø Danielsen
på oppdrag for Hent.**

Alle illustrasjoner og foto i tilbudet er utarbeidet av Byantropologene,
såfremt ikke annet fremkommer av illustrasjonstekster.

Spørsmål til rapporten rettes til:

Katja Bratseth

+47 92116487

katja@byantropologene.no

www.byantropologene.no

INNHold

04 *Forord*

06 Introduksjon

07 Målsetting

08 Målgrupper

12 Metoder

14 Temaer for medvirkning

15 Nærmiljø

17 Programmering og bruk

18 *En karakteristisk skole med særpreg*

19 *Bruk av skolen i skoletid*

22 *Bruk av skolen utover skoletid*

25 *Bruk av uteområdet*

29 Oppsummering

31 Referanser

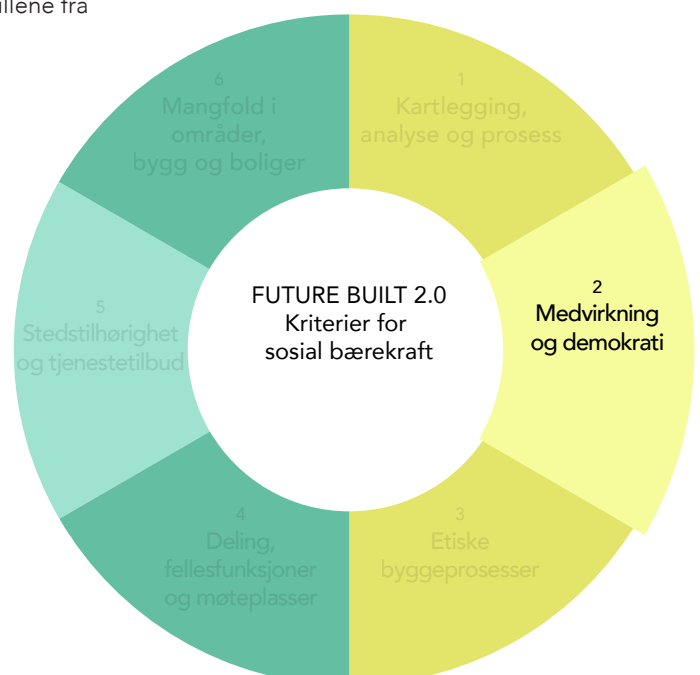
Forord

Denne rapporten dokumenterer medvirkningen som har blitt gjennomført av Nordre Follo kommune og innleide konsulenter, i forbindelse med utbyggingen av en ny ungdomsskole på Finstad i Ski. Formålet med rapporten er å undersøke om medvirkningen har blitt gjennomført i tråd med Futurebuilt sitt kriteriesett for sosial bærekraft.

Det har vært utført flere medvirkningsaktiviteter i regi av Nordre Follo kommune og Hent i samspillsfasen fra oktober 2021 til juni 2022. Det er Nordre Follo kommune og Hent som har besluttet hvilke målgrupper som skulle involveres i prosessen og hvordan disse målgruppene ble involvert. Det er også Nordre Follo kommune og Hent, sammen med prosjektgruppen bestående av arkitekt og andre fagressurser, som har stått for gjennomføring av aktivitetene og datainnsamlingen. Funn fra medvirkningsaktivitetene er hovedsakelig dokumentert av Hent, og Hent har sammen med resten av prosjektgruppen bestemt hvilke funn som skal inndras i prosjektet, og hvilke som ikke skal innarbeides.

Byantropologene ble hentet inn våren 2022 for å gjennomgå dokumentasjon fra medvirkningen. Gjennomgangen av dokumentene er gjort av Byantropologene i perioden juni - august 2022, det vil si etter at medvirkningsaktivitetene har vært gjennomført. Grunnet noe mangelfullt dokumentasjonsmateriale fra medvirkningen har det vært utfordrende for oss i Byantropologene å konkludere med om medvirkningen har oppfylt Futurebuilt sine kriterier for sosial bærekraft eller ikke.

Kriteriene for sosial bærekraft ble utarbeidet i 2021, og ett av kravene i dette kriteriesettet omhandler medvirkning. Denne rapporten utgjør grunnlaget for å avgjøre om Ski Vest Ungdomsskole lever opp til sosial bærekrafts kriterie 2: Medvirkning og demokrati. Utover dette, vil denne rapporten være en del av kunnskapsgrunnlaget for den videre prosessen, for å sikre at innspillene fra målgruppene hensyntas i det endelige prosjektet.





Bilder fra området
tatt av Hent og Nordre Follo kommune



INTRODUKSJON

Om prosjektet og bakgrunn for rapporten

Bakgrunnen for prosjektet er at Ski opplever voksende innbyggertall, og dette har blant annet konsekvenser som underkapasitet ved skolene. Det bygges nye boliger og det forventes at det vil medføre større press på skolekapasiteten i tiden fremover. Nordre Follo Kommune ønsker derfor å bygge en ny ungdomsskole, Ungdomsskole Ski Vest på Finstad. Områdereguleringen ble vedtatt i 2016 og siden da har det vært et pågående arbeid for å få en ny skole ferdig til skolestart 2024/2025. Grunnet høy utbyggingstakt i området er det nå bestemt å utvide kapasiteten fra 7 til 8 paralleller. Det er begrenset med areal, og for å oppnå tilstrekkelig med uteareal av god kvalitet foreslås det å utnytte takflatene.

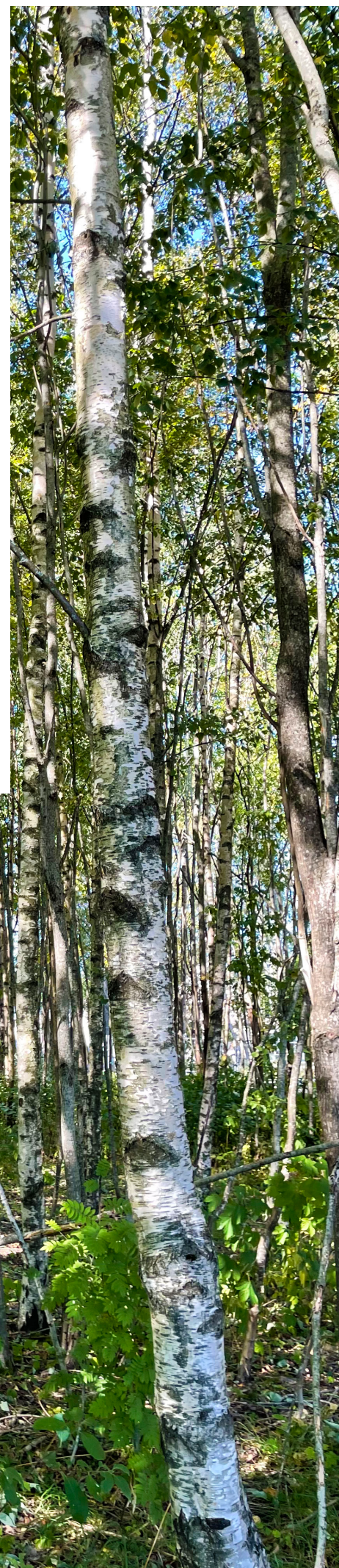
Tomten for den nye skolen ligger på Finstad, omgitt av boliger, naturområder og Finstad skole. I planbeskrivelsen fra 2019 blir det beskrevet at denne lokaliseringen vil kunne: "... bidra til utvikling av nærmiljøfunksjoner på Finstad som flerbrukshall, kulturlokaler og utendørs idrettsbaner ... " (Nordre Follo Kommune 2019a: 6). Store deler av tomten har tidligere vært jordbruksareal, og midlertidig brukt til modulbarnehager. Det ligger en skog vest for området som er mye i bruk, og den blir beskrevet som en utvidelse av skolegården og er et godt sted for uorganisert lek (ibid.). Sør for planområdet renner Finstadbekken som beskrives som en natur- og rekreasjonsverdi. Bekken er delvis lagt i rør, øst og vest for planområdet.

Det er utarbeidet et konseptstudie som ligger til grunn for reguleringsplanen, og ambisjonene for prosjektet beskriver høye energi- og miljømål hvor den nye ungdomsskolen i Ski Vest skal være et fremtidsrettet skolebygg som imøtegår fremtidens miljøkrav. Den nye ungdomsskolen har også som mål å bli et FutureBuilt forbildeprosjekt, som følge av at Nordre Follo Kommune ble en del av FutureBuilt i april 2021.

MÅLSETTING

Formålet med medvirkningen har vært å legge til rette for en ny ungdomsskole som svarer til brukernes behov, både i skoletid og etter skoletid.

Denne rapporten oppfyller FutureBuilt sitt dokumentasjonskrav om å vise gjennomført prosess, oppsummerte funn, resultater av medvirkningsaktivitetene og inkorporere disse i realiseringen av en ny ungdomsskole i Ski Vest. Formålet er å dokumentere den prosessen som har vært, ved å samle de ulike funnene fra de forskjellige aktivitetene. Dette er med på å gi de involverte målgruppene en stemme i den videre i prosessen, ved at deres ønsker og behov knyttet til den nye ungdomsskolen blir en del av kunnskapsgrunnlaget for prosjekteringen av skolebygget.



MÅLGRUPPER

Målgruppen for medvirkningsaktivitetene er valgt ut i tråd med Nordre Follo Kommunes Investeringsreglement hvor det beskrives at "Brukergruppen består av representanter for sluttbrukerne, slik som f.eks. virksomhetsleder, ansatte, tillitsvalgte og verneombud." (Nordre Follo Kommune 2019b: 5). I kommunens orientering om prosjektet i 2021, da prosjektet ble utlyst som arkitektkonkurranse, beskrives målgruppene på følgende vis:

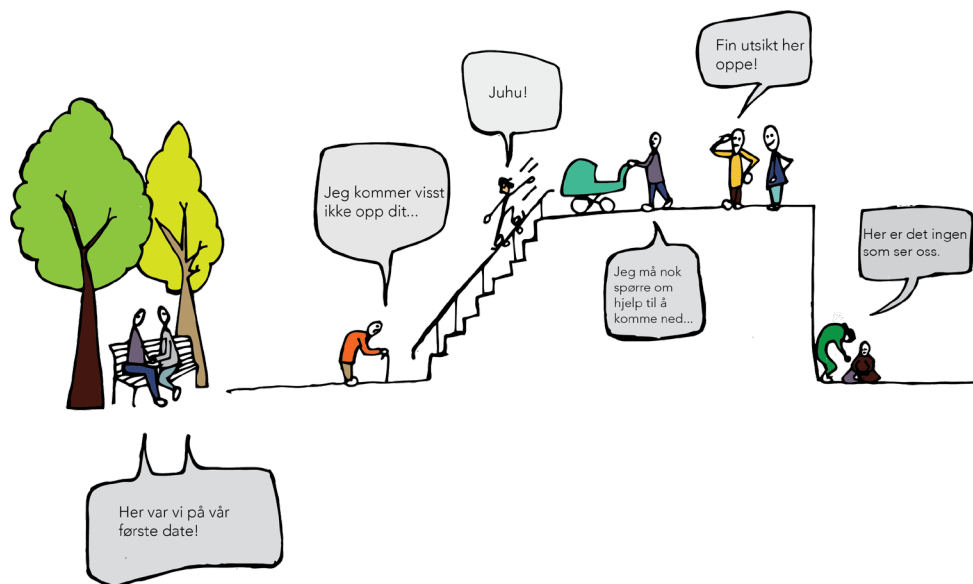
"Målgruppen er elever i grunnskolen, lærere og skoleadministrasjonen, lag og foreninger, og nærmiljøet på Finstad. Prosjektet skal ivareta mange interesser, der det skal være en god skole for elever, lærere og administrasjon, samtidig som både uteområdet og bygget skal kunne brukes etter skoletid av nærmiljøet og av ulike lag og foreninger. Direkte involvering av barn og unge i forbindelse med utviklingen av uteområdet vil være en viktig del av forprosjektet." (Nordre Follo Kommune 2021a: 10).

Nærmiljøet på Finstad er ikke definert utover dette, og kan ikke spores i medvirkningsaktivitetene som har foregått våren 2022, men det betyr ikke at de ikke har vært involvert eller hatt mulighet til å påvirke prosessen og det ferdige resultatet gjennom for eksempel kommunale planprosesser.

Da en ungdomsskole er noe som påvirker store deler av kommunen og de sosiale strukturene, ikke bare de nærmeste naboene og fremtidige brukerne, er det viktig å involvere bredt. Dette er ikke beskrevet konkret i utlysningen eller i prosessen med brukerinvolvering, men gjennom de kommunale planprosessene har det vært mulighet for alle innbyggerne å komme med innspill til prosjektet. Disse innspillene bør fortsette å være en del av beslutningsgrunnlaget fremover, når hensyn med tanke på den overordnede skolerotasjonen og -kapasiteten skal ivaretas. Relevante høringsvar og medvirkning i forbindelse med planprosesser er derfor inkludert som relevant datamateriale for denne rapporten.

I følge Futurebuilt sine kriterier skal målgruppene for involvering baseres på en sosiokulturell stedsanalyse, og det er viktig at det også benyttes metoder for å inkludere *stille stemmer*. *Stille stemmer* vil si folk som har vanskeligere for å bli hørt på grunn av språkbarrierer, funksjonsmangfold, alder eller andre sosiokulturelle og sosioøkonomiske forhold. De stemmene som er valgt ut til å representere de ulike sluttbrukerne av prosjektet er i stor grad samlet i råd eller allerede organiserte grupper. De er valgt ut til å komme med innspill på vegne av større grupper av innbyggere, inkludert folk med stillere stemmer.

I tillegg til målgruppene har politiet vært tilstede ved et brukermøte, for å blant annet snakke om trygghet ved bruk av skolen. Instanser i forhold til prosjektering og drift av bygget har også vært involvert, som for eksempel representanter fra elektro, digitalisering, renhold, vei og park, akustikk, idrett, universell utforming og brann.



I en sosiokulturell stedsanalyse tydeliggjøres mange målgrupper med ulike stedsbilder.
Illustrasjon: Byantropologene



Nærmiljø

Nærmiljøet består av innbyggere i Nordre Follo Kommune og naboer, inkludert lag og foreninger. Innbyggerne generelt har en interesse i en god skolestruktur, mens naboene i tillegg har en interesse i de fysiske tiltakene og konsekvensene disse får på deres nabolag.



Brukergruppen

I brukergruppen er sluttbrukerne av bygget representert, og består av:

- to rektorrepresentanter ungdomsskole
- skolefaglig rådgiver
- hovedvernombud
- hovedtillitsvalgt
- kommunalt foreldreutvalg
- skolehelsetjenesten
- PPT-tjenesten



Nordre Follo Ungdomsråd

Ungdomsrådet er et av tre råd som gir uttalelser og råd til de folkevalgte. Leder og nestleder i Ungdomsrådet har rett til å møte og tale i kommunestyret. Ungdomsrådet har som oppgave å være pådrivere for saker som berører medlemmene, altså ungdommene i kommunen som de representerer. Gjennom samspillsfasen har de vært aktive i en workshop der medlemmene fikk komme med innspill.



Nordre Follo Musikkråd

Musikkrådet jobber for kulturlivet i hele Nordre Follo kommune, og har vært involvert i utviklingen av Ski Vest Ungdomsskole for å komme med innspill til hvordan skolen kan bli et møtested også utenom skoletid. Musikkrådet har derfor, sammen med Kulturrådet, kommet med deres ønsker og behov med tanke på romfordeling, funksjoner, areal med mer for å undersøke mulighetene for flerbruk.



Nordre Follo Kulturråd

Kulturrådet representerer blant annet frivillige lag, foreninger og organisasjoner, og har vært involvert i prosessen for å undersøke om Ski Vest Ungdomsskole kan brukes av deres medlemmer sammen med Musikkrådet. Kulturrådet er en høringsinstans i alle sammenhenger der kulturområdet er berørt og har en samarbeidsavtale med kommunen. Formålet er å legge til rette for kulturlivet.

FAKTA OM DE ULIKE RÅDENE

De ulike rådene har deltatt i medvirkningsaktiviteter våren 2022, i forbindelse med utarbeidelsen av forprosjektet, hvor det har foreligget utkast til plantegninger.

Tidligere i prosessen har de hatt mulighet for å komme med innspill i offentlige høringsfaser.

Ungdomsrådet er opprettet for:

- å stimulere ungdom til medvirkning og ansvar i lokalmiljøet
- tilrettelegge for at ungdom får mer innflytelse i lokalsamfunnet
- sette ungdomssaker på den politiske dagsorden
- være aktiv høringsinstans i kommunens planarbeid som berører barn og unges oppvekst
- være brobygger mellom ungdomsmiljøet og politikerne
- være et debattforum for ungdom

Les mer på:

<https://www.nordrefollo.kommune.no/politikk/rad/>

Nordre Follo musikkråd skal arbeide for at hvert enkelt medlem og deltaker har det bra, ved å:

- bidra til å gi alle god adgang til kunnskap, innsikt og ferdigheter som hjelper hver enkelt når det gjelder å orientere seg i samfunnet, i forbindelse med personlige utvikling, og for å bedre grunnlaget for selvstendig innsats og samarbeid med andre i yrke og samfunnsliv.
- oppfordre til aktiv deltakelse i musikk gjennom læring, lytting og formidling.
- samarbeide med andre typer organisasjoner, institusjoner og kommunale myndigheter som forvalter og organiserer opplæring og utdanning i musikk.
- tilrettelegge, samordne og utvikle opplærings-, studie- og formidlingsarbeid i musikk.

Les mer på:

<https://www.musikk.no/akershus/nordre-follo-musikkraad/om-oss>

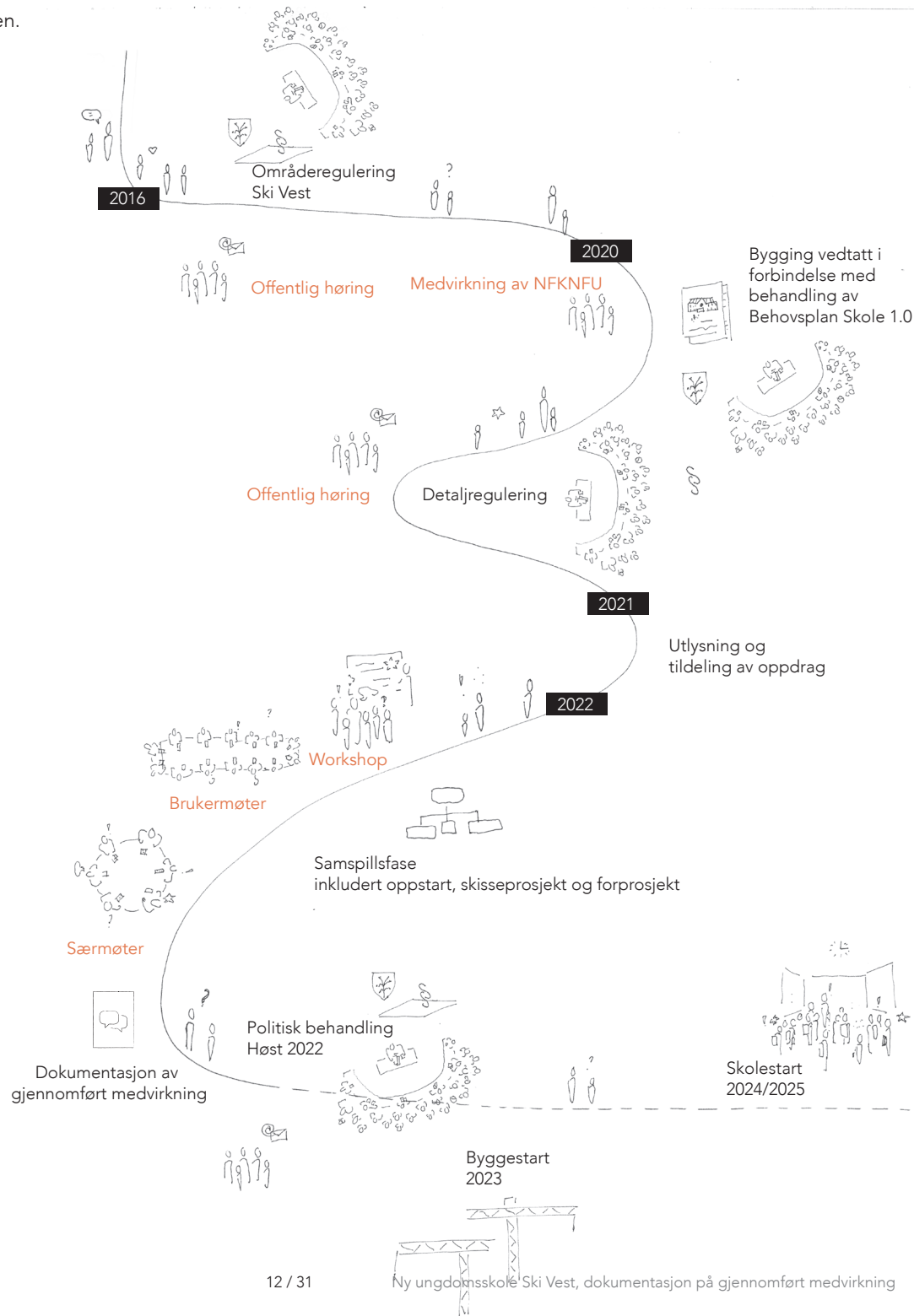
Nordre Follo Kommune har inngått en samarbeidsavtale med Musikk- og Kulturrådet. Avtalene beskriver ulike samarbeidsområder mellom de to rådene og kommunen, og forplikter alle partene til å jobbe for og etterstrebe ulike mål og verdier, blant annet innenfor inkludering, mangfold, trygghet, glede og medvirkning for barn og unge som driver med kultur- og musikkaktiviteter i Nordre Follo kommune.

Les mer på:

<https://xn--nordrefollokulturrd-ixb.no/kontraktsignering-mednordre-follo-kommune/>

METODER

Frem mot utarbeidelsen av forprosjektet har de ulike målgruppene vært involvert ved forskjellige aktiviteter. Utover dette har det siden oppstart i 2016 vært flere innspillmuligheter i forbindelse med offentlig behandling av prosjektet, hvorav de viktigste er offentlige høringer i forbindelse med områdereguleringen, skolebehovsplan og kommuneplan. Metodene som er brukt er først og fremst tilpasset brukere som er organisert, enten i råd eller gjennom sin rolle som ansatt i skoleverket, drift eller kommunen.



Brukermøter med brukergruppen

Brukergruppen har vært involvert i prosessen gjennom en rekke brukermøter. Det har blitt gjennomført syv brukermøter gjennom vinteren og våren 2022. Til hvert brukermøte har prosjektgruppen, hovedsakelig arkitektene og landskapsarkitektene ved Arkitema, presentert rom og funksjonsprogram, som brukergruppen i dialog med prosjektgruppen har kommet med kommentarer til. Disse innspillene har så, når mulig og hensiktsmessig, blitt imøtekommet, og planen justert til neste brukermøte hvor endringene og konsekvensene har blitt presentert.

Brukermøtene er dokumentert ved møtereferater. Ut fra møtereferatene kan det leses at de ulike medlemmene har vært tilstede og bidratt som forventet.

Workshop med ungdomsrådet

Ungdomsrådet ble invitert til en 2,5 timers workshop 8. februar 2022 av Nordre Follo Kommune og prosjektgruppen, hvor 21 medlemmer av ungdomsrådet deltok. Her ble prosjektet presentert, det vil si ny plassering på Finstad, volumstudier og et planprogram over skolen og uteområdet. Det ble også vist plantegninger for hver etasje. Dette ble etterfulgt av to sesjoner med gruppearbeid hvor ungdommene henholdsvis ble spurt til innvendige og utvendige aspekter av prosjektet.

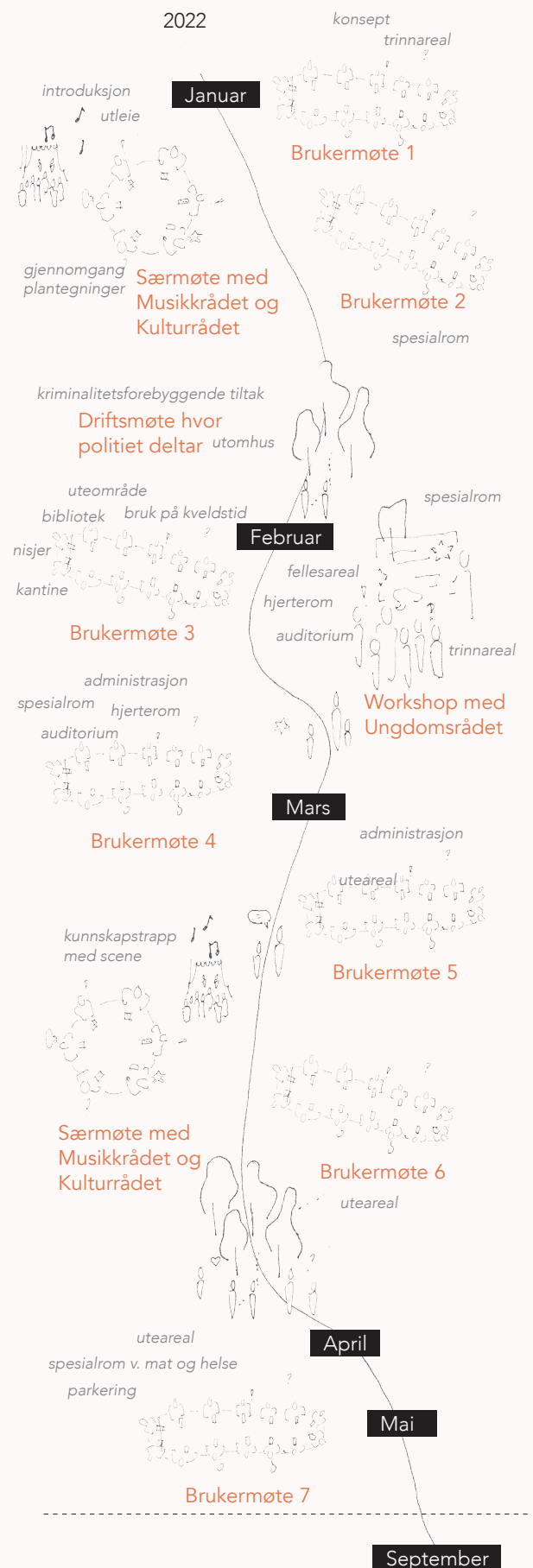
Den første gruppesesjonen handlet om innvendige løsninger, og her fikk medlemmene av ungdomsrådet komme med innspill til:

- Nisjer / amfitrapp
- Bibliotek / lounge
- Kantine / allrom
- Bruk på kveldstid

Deretter ble visualiseringer av uteområdet vist, både på bakkenivå og takterrasser, og ungdommene ble spurt inn til møblering og utstyr. Workshopen ble avsluttet med en felles oppsummering.

Særmøter med kulturrådet og musikkrådet

Det har blitt avholdt to særmøter med Musikkrådet og Kulturrådet, hvor de har kommet med innspill til hvordan skolen kan brukes etter skoletid i henhold til deres ønsker og behov. Strukturen på møtene har lignet den til brukermøter, hvor rom og funksjonsprogram fremlegges, dog med vekt på areal som kan brukes av interessentene som for eksempel kunnskapstrappen.



Dokumentasjon
av gjennomført
medvirkning

TEMAER FOR MEDVIRKNING

NÆRMILJØ

SOSIOKULTURELLE FORHOLD PÅ FINSTAD

Ungdomsskolen Ski Vest vil ikke bare ha en påvirkning på naboer, elever og lærere, den vil også bli en del av et større bilde som skal bidra til å gjøre Ski til et godt sted å bo og tilfredsstille innbyggernes behov. Konsekvensene av forskjellige utbygginger kommer frem i Behovsanalysen (Nordre Follo Kommune 2021b).

I behovsanalysen diskuteres ulike alternativer for å oppfylle det økende behovet for skoleplasser, og hvordan de ulike alternativene påvirker sosiale strukturer med tanke på å støtte et godt ungdomsliv. Behovsanalysen handler ikke om konkrete bygningsdetaljer. Disse detaljene er viktige når vi skal se nærmere på innbyggernes innspill og involvering i prosjektet om ny ungdomsskole på Finstad. I forbindelse med Behovsanalysen har det vært avholdt innledende informasjonsmøte hvor styret i Nordre Follo kommunale foreldreutvalg deltok, de har også vært invitert til å komme med innspill i den videre prosessen. På møtet ble problematikken rundt et større behov enn investeringsevne løftet frem. I denne forbindelse gjøres det klart at Nordre Follo Kommunale Foreldreutvalg:

“... støtter at det er viktigere med godt vedlikeholdte skoler for alle, i stedet for noen kostbare nybygg. ... [Og] er opptatt av at det gjøres kloke investeringer for fremtiden, og ikke bare «ad hoc» løsninger.” (Nordre Follo Kommune 2021b).

Utbyggingen av Ski Vest Ungdomsskole er en del av et større puslespill for å sørge for den overordnede skolekapasiteten- og kvaliteten i Nordre Follo Kommune. Høringssvar i forbindelse med de offentlige planprosessene viser ikke store innsigelser overfor prosjektet eller dets plassering.

Det er først og fremst naboene som vil påvirkes av den fysiske utbyggingen, i tillegg vil tilbudet til barn og barnefamilier endres. I de fleste tilfeller vil økt nærhet til skole påvirke nabolaget positivt, avhengig av de demografiske forholdene, ønskene og behovene til de menneskene som er naboer.

Det har som nevnt ikke blitt tilrettelagt for medvirkningsaktiviteter for naboene, og mulighetsrommet for medvirkning var lukket da Byantropologene ble engasjert inn i prosjektet. ‘Sosiokulturelle forhold Finstad’ er et notat skrevet på bakgrunn av et innovasjonsprosjekt Byantropologene og Growlab utførte for Skanska i 2020 - 2021. I innovasjonsprosjektet ‘Bærekraftig bomiljø i Ski’ utførte vi kvalitative undersøkelser der naboer til den nye skolen på Finstad ble intervjuet. Nordre Follo kommune har hatt dialog med utvikleren Skanska for å innhente kunnskap om sosiokulturelle forhold, og Skanska har delt en kort oppsummering om sosiokulturelle forhold. Notatet og datagrunnlaget bak dekker ikke behovet for medvirkning av nærmiljøet, da det ikke har hatt utbygging av ny ungdomsskole i fokus. Oppsummeringen kan brukes til å belyse naboene vest for planområdet sine ønsker og behov for nabolaget og nærmiljøet, selv om de ikke er målrettet den konkrete utbyggingen og utformingen av en ny ungdomsskole.

Om ‘Sosiokulturelle forhold Finstad’

Avgrensning: Fokusområdet for feltarbeidet har vært i nedre del av Finstad-området, avgrenset av Søndre Tverrvei, Vestveien, Finstad skole og Finstadveien.

Periode: September 2020

Metoder: 8 dybdeintervjuer med personer fra 35 - 75 år, på gata-intervjuer med 10 foreldre som hentet barna sine i barnehagen, etnografiske felt-observasjoner for å kartlegge sosiale, kulturelle, økonomiske og relevante økologiske aspekter.

'Sosiokulturelle forhold Finstad' gir innsikter som kan brukes for å se om prosjektet er i tråd med naboenes ønsker og behov. I det følgende presenteres derfor funn som fremkommer i det nevnte notatet om sosiokulturelle forhold, som er relevante for utbyggingen.

Naboene forteller om et generasjonsskifte hvor nye barnefamilier flytter inn, der en del av foreldrene i de nye familiene selv har vokst opp i området. I forbindelse med feltarbeidet blir skoletilbudet diskutert. Denne diskusjonen oppsummeres på følgende vis i notatet:

"... [Det var] flere som var opptatt av og bekymret for skolekapasiteten i området. Det dreide seg både om usikkerhet rundt inndelingen av skolekretser, lengre skoleveier der man må krysse større gateløp, kapasiteten på barneskolen og usikkerhet rundt om den nye ungdomsskolen skulle bygges eller ikke." (Byantropologene og Growlab 2021: 4).

Naboenes bekymringer reflekterer hvor viktig det er for barnefamilier med et godt skoletilbud i nærmiljøet. I følge behovsanalysen for skolen, som er utført av kommunen, vil bygging av ny ungdomsskole også avlaste Finstad barneskole, og dermed påvirker både naboene som har barn på barneskolen og ungdomsskolen positivt (Nordre Follo Kommune 2021b). Prosessen rundt ny ungdomsskole har vært i gang siden 2016, og endringer i planene virker til å ha skapt en usikkerhet for naboene, men rapporten omtaler ingen motvilje til prosjektet i seg selv.

I prosjektet 'Bærekraftig bomiljø i Ski' blir naboene spurt om deres innspill og ønsker for fremtiden. De fleste av disse innspillene går konkret på boligutbygging, men det blir også spurt inn til nærmiljø. Her kommer det frem at flere "ønsker seg også uteområder av høy kvalitet. Og flere trær og grønne rom, uten at det går på bekostning av utsikt og sol. Infrastruktur, som gangstier av god kvalitet som måkes og ryddes ordentlig, er viktig for folk da mange eldre, og noen med rullestol bor i området. Flere ønsker seg at området får urban karakter både i form av tilbud og utforming samtidig som naturkvalitetene beholdes." (Byantropologene og Growlab, 2021: 4). I tillegg pekes det på en bekymring for at ungdommene ikke har gode aktivitetstilbud og det blir beskrevet at "Ungdom i tenårene trenger steder å være, både innendørs og ute. Mulighet for ballspill på større området eller i ballbinger går igjen." (Ibid.).

Ideer fra naboene på Finstad

- Skog og naturopplevelser
- Lekeplass
- Ballspill
- Biologisk mangfold
- Grønne rom
- Sitte- og oppholdsplasser
- Hobby ute
- Gangstier
- Lavterskel møteplasser
- Flerbrukslokale hvor man kan arrangere quiz, se idrett på TV og ha hobbykvelder
- Lekeplass for større barn og steder for ungdommer
- Blomstereng i stedet for plener

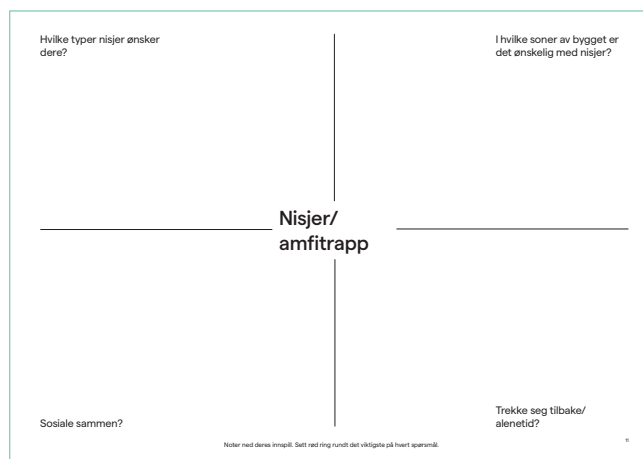


Foto tatt under intervjuer på Finstad
høsten 2020

PROGRAMMERING OG BRUK AV SKOLEN

Det meste av medvirkningen har vært fokusert på bruken av skolen når den står ferdig, og det er dette som har vært i fokus under brukermøter, workshoper og særmøter. Gjennom brukermøter har prosjektgruppen sammen med medlemmene av brukergruppen gjennomgått plantegninger, samt diskutert forskjellige utfordringer og problemer. Disse ble så tatt med tilbake til tegnebordet hvor plantegningene ble videre utarbeidet og justert til neste brukermøte.

Befaring i området med prosjektgruppen
Slides fra workshop med Ungdomsrådet
av Hent og Nordre Follo Kommune



EN KARAKTERISTISK UNGDOMSSKOLE MED SÆRPREG

Store deler av brukermedvirkningen har handlet om praktiske aspekter med fokus på funksjoner og romfordeling, men i workshopen med ungdomsrådet kom det også frem at de ønsket seg et karakteristisk bygg med særpreg. Dette ønsket fra ungdomsrådet blir senere tatt opp til brukermøte og omtalt som viktig.

En karakteristisk og særpreget skole kan være så mangt. Ut i fra ideene som er gjengitt kan dette for eksempel være:

Skilitårn, helst fra 4. etg.

Zipline fra taket

Sjakk med store brikker

Ha en ting som skiller uteområdet fra andre uteområder, som en unik ting

Det kan være vanskelig å finne ut hva som oppleves som unikt og karakteristisk, dette vil som regel variere fra menneske til menneske og brukergruppe til brukergruppe. For at ungdommene og brukerne skal føle at det er deres eget særpreg er det viktig at de har vært med i beslutningsprosessen, og kan gjenkjenne designelementene som er med på å gi bygningen særpreg. Det kan være et viktig aspekt i arbeidet for å skape en skole som ungdommene føler eierskap til og er glade i, og noe som er viktig for å skape et godt og trygt læringsmiljø. Det er likevel viktig å påpeke at medlemmene av Ungdomsrådet, som har vært med å påvirke den fysiske utformingen av bygningen, ikke vil være elever med ungdomsskolen når den står ferdig i 2024/25. Arbeidet med å utvikle skolens særpreg stopper ikke med byggeprosessen, det blir viktig å høre på elevene som til enhver tid går på skolen, og sikre seg at de er involvert og opplever at dette er deres skole.

Det å vite at det er andre ungdommer som har kommet med forslag til den fysiske utformingen av bygget kan være viktig for å vise fremtidige elever at skolen ønsker å lytte til de unges stemmer, i tillegg til at det inkorporerer aspekter og elementer i arkitekturen som er tilpasset elevene som brukergruppe. Et av forslagene som medlemmene av ungdomsrådet kom med under workshopen var en sklie fra terrassen på 4. plan og ned til bakken. I tegningene til forprosjektet kan vi se at dette ønsket er ivarettatt i form av en tunnelsklie fra 2. plan av skolebygget og ned til bakken (se landskapsplan per august 2022, side 26).

BRUK AV SKOLEN I SKOLETID

Skoler er ofte gode eksempler på flerbruksbygninger, bygninger som kan ivareta og skape ramme rundt mange av behovene i et nærmiljø. Ski Vest Ungdomsskole har en uttalt ambisjon om å være en god møteplass. Det innebærer å skape gode steder i bygningen for elevene i løpet av dagen, i tillegg til å invitere innbyggerne inn når skoledagen er over.

Medlemmene av ungdomsrådet synes det er viktig at biblioteket ivaretar flere aktiviteter og funksjoner. De ønsker seg et sted hvor man kan gjøre mer enn å lese bøker. De foreslår å supplere biblioteket med digitale funksjoner som spillerom, og et rom hvor man kan spille inn og redigere podcaster. I tillegg sier de at de synes de det hadde vært kult å kunne ha filmvisninger.

Under workshopen med Ungdomsrådet kom det frem at mange ønsker seg et bibliotek som er mer enn et sted å lese bøker. Deichman i Bjørvika ble nevnt som et foregangseksempel. De unges innspill har bidratt til at biblioteket består av flere avdelinger som er lagt på de forskjellige etasjene i den nye ungdomsskolen. Dermed blir biblioteket, eller bibliotekene, også steder hvor ungdommene både kan studere og være sosiale, alt etter behov. Dette kan blant annet leses i idelisten, hvor medlemmene av Ungdomsrådet har ønsket seg "Bibliotek, hus på hjul" i forbindelse med samtaler om nisjer av variert størrelse, samt ønsker om varierende grad av private eller offentlige rom i skolebygningen. Variasjon i typer av rom og funksjoner går også igjen som ønsker knyttet til kantinen, men her legger ungdommene også vekt på at kantinen bør være et frirom fra undervisningen.



Foto brukt i presentasjon på workshop med Ungdomsrådet, av Hent og Nordre Follo Kommune

IDEER TIL BRUK AV SKOLEN I SKOLETID

Ideene er gjengitt som beskrevet i referat fra workshop med Ungdomsrådet 08.02.2022

Nisjer

- Kan brukes til både lunsj og arbeid
- Kan være gode steder å sitte
- Må være varierte størrelser på nisjene, også noen større
- Kunne drive varierende aktivitet
- Ha noen nærmere klasserom
- I korridorer og allrommet, egentlig overalt i bygget
- Bibliotek, hus på hjul
- Mulighet for ladning
- Noen kan være litt private, ikke så åpne
- Myke sofaer med høye vegger
- Amfi/trapp
- Positivt med felles torg i trinnområdet
- Bør være bordmuligheter i kunnskapstrapp.
- Brukes til forestilling, små forelesninger, sitte i friminutt
- Ikke for store trinn

Bibliotek/lounge

- Et sted å slappe av
- Deichmann i Bjørvika kan være en inspirasjon
- Filmrom
- Mulighet for å lage podcast, lage film, green screen
- Ha bøker i alle sjangre
- Ønsker ordet bibliotek strøket
- Rommet brukes som inspirasjon
- Sitteplasser.
- Tilgang PC'er
- Tilgang til å lade, ladestasjoner
- Grupperom i forbindelse med biblioteket
- Brettspill, f.eks sjakk, ludo
- Tilgjengelig playstation
- Se filmer, høre podcast og foredrag
- Åpent etter skoletid. Fint å kunne være med venner
- Et sted å lære med mange bøker, både faglitteratur og skjønnlitterære
- Bør være en ansvarsperson på biblioteket
- Fint med nisjer i dette rommet
- Generelt skal det være stille
- Ha en diskusjonssone

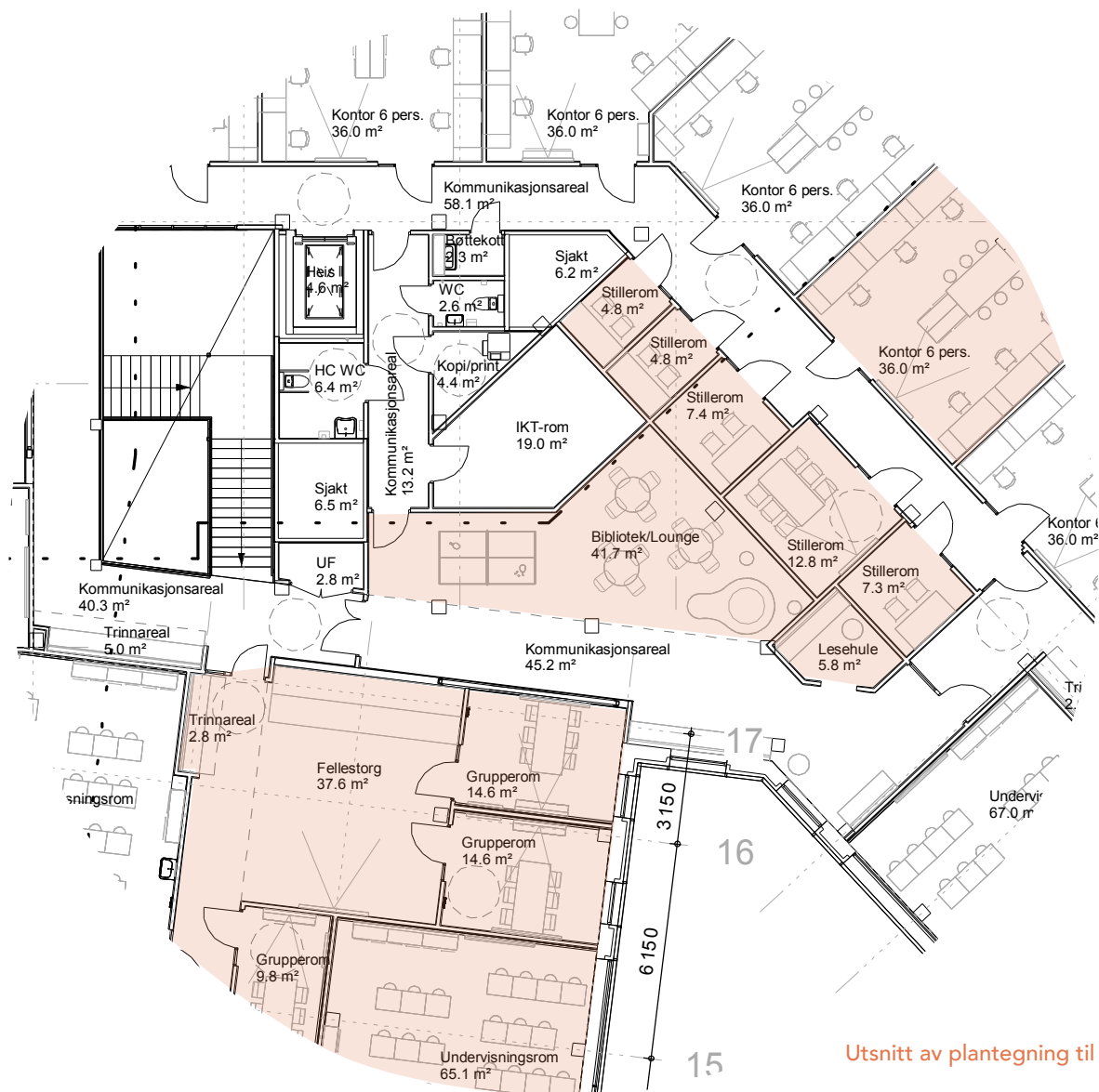
- Låne bøker
- Plass til å sitte å arbeide
- Nedskalere antall bøker
- Område for samarbeid
- Nisjer for stillearbeid
- Rom for produksjon av skoleavis

Kantine/allrom

- Stort og åpent med høyt til taket
- Microovner og vannkokere tilgjengelig
- Isbiter
- Salg av mat
- Naturlig lys, men kunne skjermes med gardiner
- Koselig, men også moderne
- Ha et lite område med nisjer
- Store bord
- Et område med høye bord og stoler (bar stoler)
- Vanndispenser
- Vaske hender
- Mange sittesoner. Bør være soner for mindre grupper, men også større soner for mulighet for å samles på tvers av trinn
- Kantine er friområde og ikke undervisningssone
- Allrommet vil bli brukt i pauser og til spising
- Mulighet til å spille musikk

EKSEMPLER PÅ INNARBEIDING AV IDEER I FORPROSJEKTET

I tegningene til forprosjektet kan vi se at flere av innspillene til Ungdomsrådet har blitt innarbeidet, blant annet gjelder dette for ønsket om å dele opp biblioteksarealet og fordele det til flere deler av bygget. I plantegningene fra 3. etasje kan vi se én av disse biblioteksloungene. I tillegg viser tegningen stillerom, lesehule, grupperom og fellestorg, som er plassert i umiddelbar nærhet til undervisningsarealer og lærernes kontorer.



Utsnitt av plantegning til forprosjekt, 3. etasje
Tegning: Arkitema

BRUK AV SKOLEN UTOVER SKOLETID

Fokuset på at Ski Vest Ungdomsskole også skal være et møtested utover skoletid har ført til at Kulturrådet og Musikkrådet har vært invitert til å delta i prosessen. De har bidratt i programmeringen av areal som potensielt kan brukes til andre formål innen kultur. Musikkrådet forteller at det er mangel på egnede lokaler for musikkutøvelse i kommunen, for eksempel for korps. De sier at det er viktig at rommene og akustikken blir tilpasset formålet, og at det er tilgang til lagring av instrumenter.

Kulturrådet har litt andre behov enn Musikkrådet. De representerer en mer sammensatt gruppe med ulike behov. De ønsker blant annet lokaler for sceniske aktiviteter som teater og ballett, og da er det behov for bakrom til scene i forbindelse med oppsetninger, noe som i utgangspunktet ikke er planlagt, men som det muligens kan tilrettelegges for. I tillegg har de behov for samlingslokaler til andre foreningsaktiviteter som strikkeklubber, historielag og lignende.

Kultur- og Musikkrådet har mye til felles når det gjelder praktiske aspekter ved bruk av bygget, spesielt med tanke på soneinndeling. De påpeker at det er viktig at det lages en sone for ventilasjon og adgang for de delene av bygget som skal brukes på kveldstid. Soneinndelingen er også viktig for å kunne holde oversikt over brukerne. I tillegg blir det lagt vekt på at de tekniske løsningene er viktige, og her brukes Kolbotn skole som et foregangseksempel. De to rådene er opptatt av fleksibilitet og sambruk, og at kommunen viser at de tar medvirkningen og innspillene på alvor.

Medlemmene av ungdomsrådet ønsker også en bygning med funksjoner som er tilgjengelig utover skoletid, samt en skole som er mer enn et undervisningssted. Ut fra idélisten på neste side kan vi lese at flere av deres ønsker er i tråd med Kultur- og Musikkrådet. Dette fremkommer tydelig i Ungdomsrådets innspill til fellesarealer og uteområdet.



Foto brukt i presentasjon på workshop med Ungdomsrådet, av Hent og Nordre Follo Kommune

IDEER TIL BRUK AV SKOLEN UTOVER SKOLETID

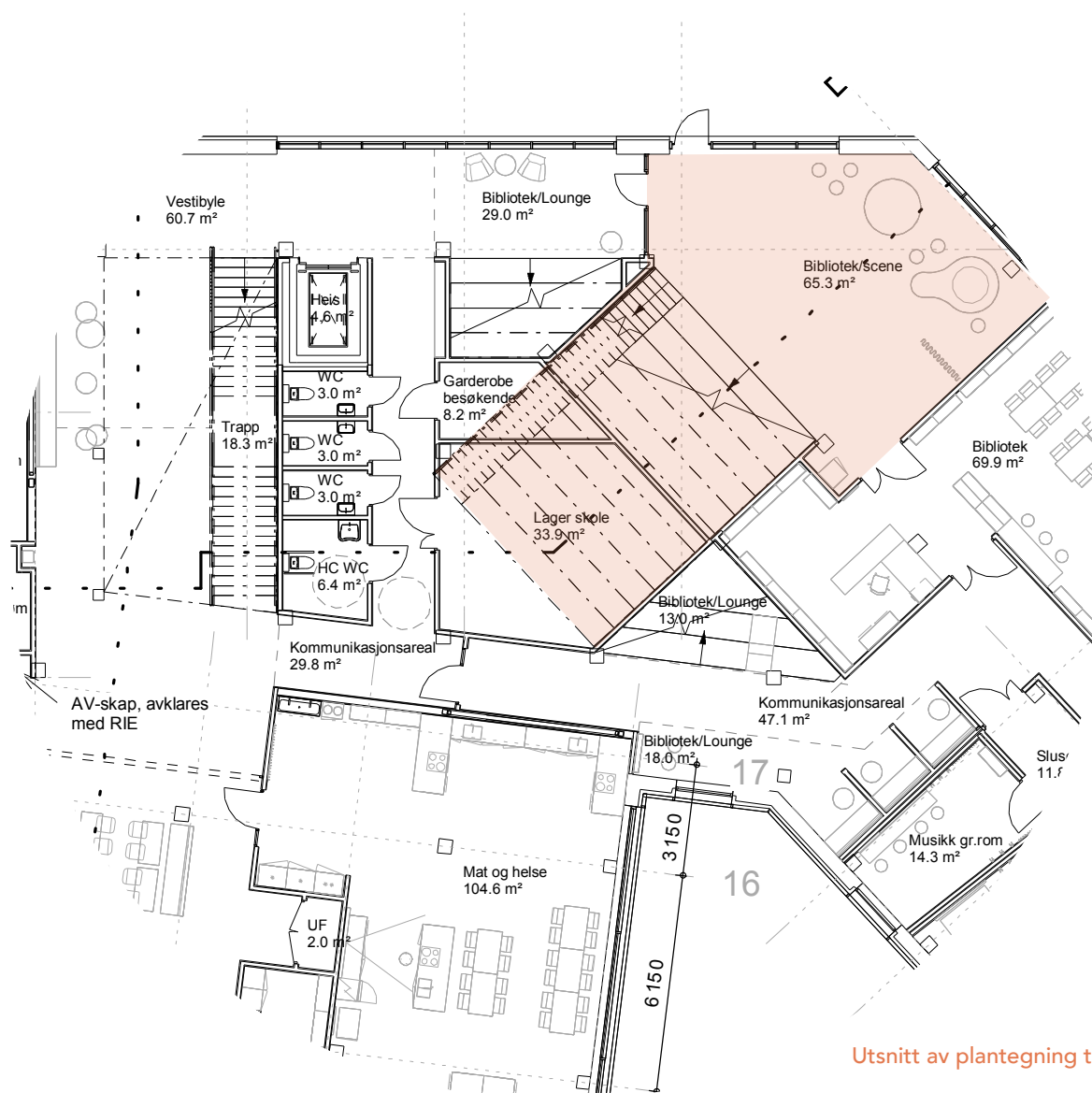
Ideene er gjengitt som beskrevet i referat fra særmøte med Kulturrådet og Musikkrådet 26.01.2022

- Trinnfri adkomst for å kunne rulle instrumenter og materiale inn og ut
- Soneinndeling som reflekterer bruk i/utenom skoletid
- God ventilasjon i aktuelle soner utenom skoletid
- Nøkkelt kort / adgang til aktuelle soner
- Garderobe i aktuell sone
- Tilgang på stoler med stollager i tillegg til møblering i allrom
- Løst inventar slik at man får en fleksibel bruk av gulvflaten
- Lagerplass til sceneelementer
- Tilgang til teknisk anlegg med lyd og lys
- Høytalere, forsterkere, mikrofon og tilkoblingsmulighet for mobil.
- Piano
- Arealer tilrettelagt "Skolesekken" for musikk og kultur
- Scene med amfi
- Akustiske tiltak

Eksempler på innarbeiding i forprosjektet

Innspillenes omfang og innhold varierer, og handler om alt fra praktiske tiltak når det gjelder bruken, til selve programmeringen. Mange av ønskene fra musikkrådet og kulturrådet krever større arealer enn hva som er til rådighet i prosjektet, men blant annet et stollager har blitt prioritert. Det har også blitt gjort større endringer i disponeringen av arealer og funksjoner. En av de større elementene musikk- og kulturrådet ønsker seg er et amfi med scene. I plantegningene til forprosjektet har det derfor blitt tegnet en åpen kunnskapstrapp med flere funksjoner, istedenfor et lukket auditorium, for å imøtekomme behovene til Musikk- og Kulturrådet. I et oppfølgende møtet med Musikk- og Kulturrådet får de fremlagt to alternativer til hvordan kunnskapstrapp kan utformes og plasseres i bygget. Rådene støttet det alternativet som ble tatt med videre og som vises i utsnittet av plantegningen, hvor kunnskapstrappen er orientert mot biblioteket.

Soneinndelingen og adgangskontroll skal ifølge prosjektgruppen tas med i den videre prosjekteringen, sammen med innspill til tekniske løsninger knyttet til akustikk, samt rigg for lyd og lys.



BRUK AV UTEOMRÅDET

Uteområdet til ungdomsskolen grenser opp til flere andre friområder og funksjoner. Det virker til å være litt utydelig for flere hva som hører til hvor, blant annet er det i forbindelse med medvirkningsaktivitetene, høringssvar og innspill til planprosessen flere som ønsker seg en ballplass og idrettsplass, i tillegg til en flerbrukshall i nærmiljøet. Disse ideene er ikke tatt med som en del av Ski Vest Ungdomsskole, men det planlegges å etablere en idrettsplass på nærliggende tomt, samt flerbrukshall i forbindelse med Finstad skole.

I reguleringsplanen ligger det mange føringer som prosjektet har tatt inn. Disse er vist frem for ungdommene, og prosjektgruppen har således fått bekreftet at reguleringsplan er i tråd med ungdommenes ønsker. Bordtennisbord er blant elementene som kommer fra reguleringsplan. Det har vært mange ønsker til lek og aktivitet på uteområdet. Det er et begrenset areal som er satt av i forbindelse med byggingen av Ski Vest Ungdomsskole, men flere av disse ønskene er overlevert til kommunen, og det planlegges for å imøtekomme disse ønskene i andre prosjekter i nærområdet. På utomhusarealet har dette blant annet ført til annen disponering av sykkelparkeringen og varelevering.

God sammenheng i nærmiljøet, i form av gode gangstier, aktiviteter utenom skoletid og god forbindelse til Finstad skole er tematikker som går igjen i høringssvarene og den tidligere nevnte undersøkelsen av sosiokulturelle forhold på Finstad (Byantropologene og Growlab 2021), samt dialogen med ungdomsrådet, brukergruppen og politiet. I høringssvarene og notatet Sosiokulturelle forhold på Finstad, blir det av flere fremhevet at det er viktig å ta vare på den naturen som finnes, og at man ønsker store grøntområder. Dette gjelder spesielt bevaring av Finstadbekken og den lille skogen ved Finstad skole. Det har også vært fokus på å ivareta koblingen fra bekken opp mot barneskolen og nabotomta i sør.

Det er utfordrende å konkludere på om tematikkene for uteområdet, som ble nevnt i medvirkningen, faktisk oppfylles i forprosjektet basert på tegningene som foreligger. I følge prosjektgruppen er det konkrete tiltak som oppfylles, slik som god sammenheng med stier og gangstier i området, samt god opplysning av stier, gangstier og uteområder. Dette vil legge til rette for bruk også på kveldstid, og er viktig å ta med seg i den videre prosjekteringsfasen. Det er heller ikke mulig å konkludere på hvor mye bruk det legges til rette for av aktører som Musikk- og Kulturrådet.

Medlemmene av Ungdomsrådet er tydelige på at de ikke ønsker seg store asfalterte flater, og de vil heller ikke ha fuglehusker. Andre ønsker ikke trampoline. De ønsker seg et uteområdet som byr på varierte aktiviteter med store grøntarealer og arealer som kan brukes til sport og aktivitet. I uteområdet kommer også ønsket om en skole som skiller seg ut. Dette kommer til uttrykk når de unge sier at de ønsker seg et unikt uteområde.

IDEER FOR BRUK AV UTEOMRÅDET

Ideene er gjengitt som beskrevet i referat fra workshop med Ungdomsrådet 08.02.2022 og referater fra møterrekken med brukergruppen våren 2022.

Fra Ungdomsrådet

- Skatepark
- Utekino på vegg
- Arrangere konkurranser
- Andre arrangementer, eks åpen skole
- Ha plass til alle, alle har noe å gjøre
- Være et sted man kan hente ting for å bruke ute
- Lite amfi som kan brukes både i skoletid og fritid
- Trampoline
- Lange svinghusker
- Ballbinge
- Skateramper
- Kiosk
- Sklitårn, helst fra 4.etg.
- Treningsapparater
- Belyst på kveldstid
- Positivt med varmekabler i gangområder
- Positivt å kunne bruke uteområdet til undervisning
- Fotball- og basketbane
- Fint med mye gress, men også busker og trær
- Det skal være gøy i friminuttet, med trampoline, sklie fra tak, fotballbane, skatemuligheter, altså varierte muligheter
- Ha en ting som skiller uteområdet fra andre uteområder, en unik ting
- Beholde skogområdet
- Beplante med frukttrær og bærbusker
- Stort og åpent område som kan være oppmerket for forskjellige aktiviteter som slåball
- Sitteplasser med tak
- Sandvolleyballbane
- Vinteraktiviteter
- Ha områder som kan sprøytes for skøytebane
- Akebakke
- Fotballbane med varmekabler
- Iglo som man kan samles i
- Brei sklie
- Være et nærmiljø etter skoletid
- Ballbane/ballbinge
- Zipline fra taket

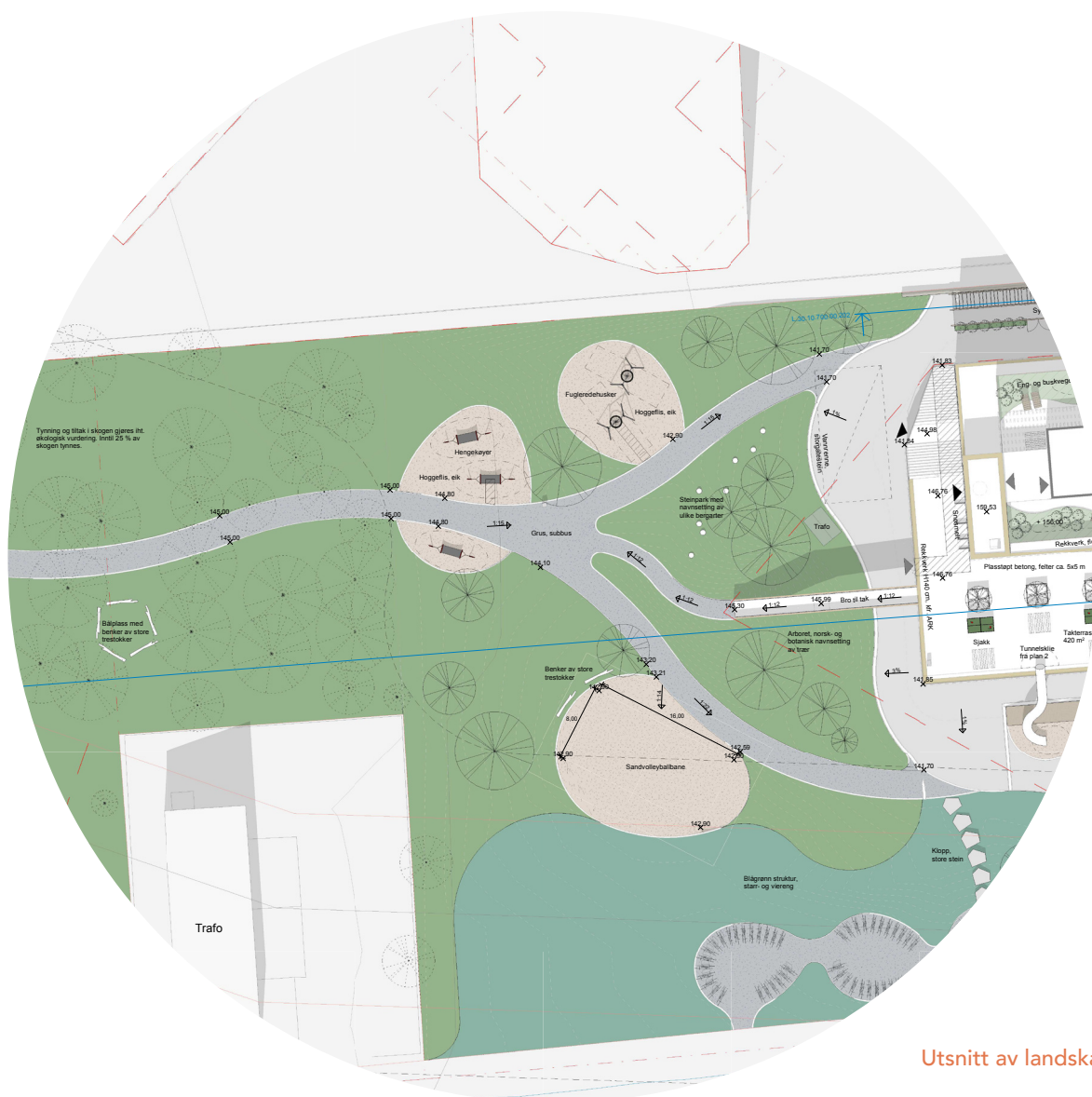
- Sjakk med store brikker
- Behagelige solstoler
- Kunne dyrke for undervisning
- Bordtennis med racketer
- Ha en rolig sone
- Fint å ha sjakk, brettspill etc. Kan sjakk stigespill kombineres
- Planter
- Bord og stoler under tak
- Undervisning på taket
- Stort sjakkspill, stort ludospill oppmerket
- Drivhus
- Benker som kan flippes så de ikke blir så våte
- Grønt område
- Høytalere
- Graffiti vegg både nede og oppe

Fra brukergruppen

- Ha god flyt mellom ungdomsskole og barneskole
- Tribune hvor ute møter inne
- Utnytte eksisterende vegetasjon
- Samlingsplasser for undervisning, f.eks rundstokker å sitte på
- Mulighet for å låse inne dyre el-sykler
- Plass til elektronisk avfall
- Underside av bro benyttes til hengende aktiviteter

EKSEMPLER PÅ INNARBEIDING AV INNSPILL PÅ UTEOMRÅDET I FORPROSJEKTET

I følge prosjektgruppen er det forsøkt ivarettatt så mye av grønnsstrukturen som mulig. I landskapsplanen i forprosjektet er det tegnet store grønne arealer, i tillegg til gjennomtrengelig belegning som hoggeflis, sand og grus. Det står at skogen skal uttynnes maks 25 prosent, og at eksisterende skogholt forsøkes bevart. Dette er i tråd med ønskene fra Ungdomsrådet, hvor de sier at de ikke ønsker asfalterte flater. Det er også tegnet inn fugleredehusker. I idelisten fra workshopen blir det notert at det er uenighet om medlemmene ønsker dette. Et annet ønske fra Ungdomsrådet som er tegnet inn i forprosjektet er sklien fra 2. etasje til bakken, et særpreget designelement som tydelig viser at prosjektgruppen har hørt på ønskene fra Ungdomsrådet.



Utsnitt av landskapsplan til forprosjekt
Tegning: Arkitema



Bilder fra området
av Hent og Nordre Follo Kommune



OPPSUMMERING

Byantropologene som rådgiver med samfunnsvitenskapelig kompetanse har i dette prosjektet ikke blitt involvert fra starten av denne planprosessen. Vi i Byantropologene har ikke fulgt medvirkningsprosessen, og denne rapporten er derfor sammenfattet på bakgrunn av samtaler med prosjektgruppen og deres dokumentasjon av medvirkningsprosessen. Denne rapporten har derfor basert seg på den dokumentasjonen som foreligger, hovedsakelig referater fra brukermøter, særmøter og workshopen med ungdomsrådet, som dokumenterer brukergruppens ønsker. Mange av disse ønskene er hensyntatt i prosessen med å tegne ut plantegninger og landskapsplanen, noe som er tydelig i tegningene i forprosjektet. Dokumentasjonen tyder på et tett og godt samarbeid med de utvalgte målgruppene, men det må tas forbehold om at det kan være ønsker og utfordringer som ikke er dokumentert.

Mangler i medvirkningsprosessen

Det er et par mangler med tanke på medvirkningsprosessen vi må påpeke. For å leve opp til FutureBuilt sine kriterier for sosial bærekraft skal det foreligge en medvirkningsplan, noe som ikke kan dokumenteres i dette prosjektet. En medvirkningsplan tydeliggjør hvilke brukergrupper som har interesse i prosjektet og som derfor skal involveres, og hvilke metoder som skal brukes for at disse skal kunne komme med innspill. Målgruppene skal velges ut på bakgrunn av en sosiokulturell stedsanalyse, noe som heller ikke foreligger. Den sosiokulturelle stedsanalysen og medvirkningsplanen er viktige verktøy for å kartlegge og sikre medvirkning for de med stille stemmer. Dette kan ikke dokumenteres å ha vært gjort i dette prosjektet, og vi kan derfor ikke konkludere med at alle som har interesse i prosjektet har fått medvirke. Bruken av råd som representerer større grupper av innbyggere og interessenter kan muligens ha sørget for at også de stille stemmene er representert, men dette har vi ikke datamateriale som tillater oss å konkludere.

Konklusjoner

Det vi kan konkludere, er at de målgruppene som har vært involvert i prosessen har vært aktive, og mange av deres innspill er hensyntatt i tegningsmaterialet som foreligger i forprosjektet. Brukergruppen har vært tett involvert i utviklingen av plantegningene, både med tanke på å skape en skole som fungerer godt som et læringsmiljø og en arbeidsplass. I tillegg har Ungdomsrådet, Kulturrådet og Musikkrådet hatt konkrete innspill og ønsker for utforming og bruk av bygningen og uteområdet. Disse innspillene og ønskene virker også til å være i overensstemmelse med nærmiljøet, representert ved naboer vest for den nye ungdomsskolen.

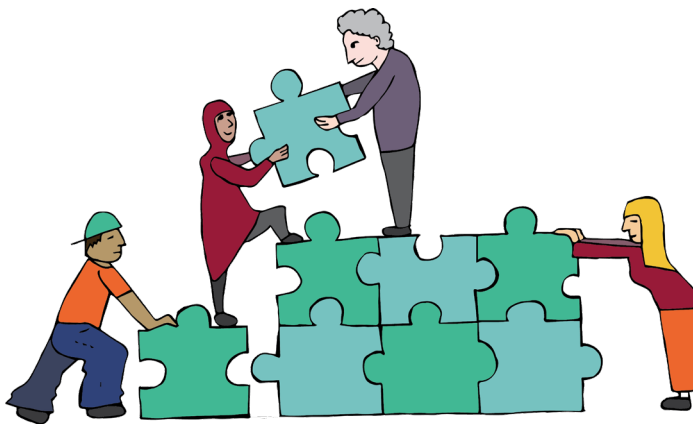
Innspill til den videre prosessen

I prosessen videre er det viktig å følge opp på prosessen som har vært, og bruke dette dokumentet til å videreføre brukergruppens stemme. I tillegg blir det viktig med løpende kommunikasjon med brukergruppene hvor det kommuniseres hvilke elementer som er tatt med, hvilke som ikke er en del av prosjektet, og hvorfor det har blitt sånn. Dette inkluderer innspill på andre planområder, som for eksempel flerbrukshallen og idrettsplass.

Funn og tiltak fra medvirkningen bør formidles tilbake til de som har bidratt i medvirkningen, så de kan få se hvordan deres medvirkning har preget planer og tegninger. Funn og tiltak bør også formidles ut til andre berørte parter, slik som til naboer på Finstad.

Vi i Byantropologene har også inngått avtale med Hent og Nordre Follo kommune om å utarbeide en sosiokulturell stedsanalyse, basert på eksisterende kvantitative og kvalitative data. Dette er en analyse som burde ha foreligget innen medvirkningsprosessen ble planlagt, gjennomført og dokumentert. Det vil være viktig å ta lærdom fra dette prosjektet til fremtidige prosjekter, at det er viktig å starte med et kunnskapsgrunnlag for de sosiokulturelle forholdene på stedet, svært tidlig i en stedsutviklingsprosess. Den sosiokulturelle stedsanalysen vil i dette tilfellet bli et kunnskapsgrunnlag for videre prosesser, sosial organisering og beslutninger, både i dette prosjektet og andre planlagte prosjekter i Ski Vest.

For å sikre god medvirkning og demokrati i det videre arbeidet med Ski Vest ungdomsskole, anbefaler vi videre bistand fra fagpersoner med samfunnsvitenskapelig kompetanse. Mulighetsrommet for å medvirke på plan og plantegninger i forprosjektet er lukket, men det vil fortsatt være mulig å fortsette medvirkningsprosessen i detaljprosjekteringen, utførelsesfasen og drift. Vi tenker for eksempel det er relevant å involvere barn og ungdom i samskapende prosesser for å utsmykke inne- og uteområdene, samt bidra til beplantning av uteområdene. Det vil også i det videre være viktig å tenke medvirkning relatert til hvordan sambruk og samspill mellom skolen, kulturaktører og nabolaget skal organiseres.



REFERANSELISTE

Byantropologene og Growlab (2021) *Sosiokulturelle forhold Finstad*. Ikke offentliggjort dokument, som vedlegges denne rapporten.

Nordre Follo Kommune (2019a) *Forslag til reguleringsplan for ungdomsskole i Ski Vest, plan-ID: 0213-201804*

Nordre Follo Kommune (2019b) *Investeringsreglement. Vedtatt av kommunestyret 12.12.2019*. Lastet ned fra: https://www.nordrefollo.kommune.no/globalassets/nordre-follo/om-nordre-follo/styringsdokumenter/reglementer/investeringsreglement_vedtatt_i_kst_12-12-2019-1.pdf

Nordre Follo Kommune (2021a) *Bilag A1 Orientering om prosjektet og beskrivelse av samspillsprosessen*. Lastet ned fra: <file:///Users/katjabratseth/Downloads/Del%20II-Bilag%20A1%20Orientering%20om%20prosjektet.pdf>

Nordre Follo Kommune (2021b) *Behovsanalyse Skole*. Lastet ned fra: <https://www.nordrefollo.kommune.no/globalassets/nordre-follo/okonomiske-analyser-og-planer/behovsanalyser-2021/behovsanalyse-skole.pdf>